

Bényei Miklós: Meddig lesznek még nyomtatott bibliográfiák?*

Noha a cím első szava elöl hiányzik a jelző, ezen a fórumon mindenki számára nyilvánvaló, hogy a helyismereti bibliográfia időszerű problémáiról lesz szó. Mint ahogy az is nyilvánvaló, hogy a válaszok keresése közben ilyen vagy olyan mértékben a bibliográfiakészítés általános helyzetét is érinteni fogjuk. Hiszen - hogy egy kicsit filozofáljunk is - a rész és az egész viszonyában a kettő elválaszthatatlan egymástól. Egyáltalán nem mentegetőzés, csupán szikár és megváltoztathatatlan tény, hogy a megszabott terjedelem mindössze néhány kérdés felvetésére ad lehetőséget. Szeretném hinni, ennyi is serkentheti a közös gondolkodást, ösztönözheti a szembenézést a mai gyakorlattal, elindíthatja a töprengést a jövő útjairól. Talán nem tévedek nagyot, ha habozás nélkül kijelentem, hogy itt, ebben a körben eltekinthetünk a helyismereti bibliográfia fogalmának vagy a bibliográfiakészítés elemi módszertanának a tárgyalásától. Elég a jeles elődök, a méltatlanul elfeledett Módis László, aztán a néhai Csúry István, Kertész Gyula, Lisztes László, vagy a ma is aktív Fügedi Péterné, Péter László és Vajda Kornél tanulmányaira, cikkeire, recenzióira, valamint saját főiskolai jegyzeteimre, és természetesen a közelmúltból Gyuris György, Kégli Ferenc, Surján Miklós és mások, köztük a házigazdáink, a jászberényiek kiváló bibliográfáira - mint követhető mintákra - utalni.

Mindazok előtt, akik a helyismereti bibliográfiák összeállításával foglalkoznak vagy közreadóként döntenek a sorsukról, illetve a mindennapi könyvtári tájékoztatás gyakorlatában nap mint nap információkat szolgáltatnak a segítségükkel, esetleg kutatási segédletként használják ezeket, így is kérdések sokasága ágaskodik. Megint csak a teljesség igénye nélkül pár feszítő példa. Szükség van-e a nemzeti bibliográfia mellett helyismereti címjegyzékekre? Megcélozható-e a totalitás a lokális számbavételnél? Ha válogatunk, hol húzzuk meg a határokat? Mi legyen a könyvekben (vagy más poligráf kiadványokban) rejtőzködő részdokumentumokkal és szórványinformációkkal? Mennyiben érdemes vagy kell az úgynevezett, azaz helyi tartalommal nem bíró helyi kiadványokat regisztrálni? Eljuthatunk-e általánosan elfogadható kritériumokhoz a helyi személy (és a helyi szerző) mindmáig erősen vitatott kategóriájának körülhatárolásában? Milyen mélyre hatoljon a feltárás, másként fogalmazva: mit tartalmazzon egy-egy bibliográfiai tétel, meddig terjedjenek az annotációk, készüljenek-e referátumok stb.? Hogyan történhet, történjen a tartalmi feltárás? Milyen változásokat hozott és hozhat még a számítógép és az internet alkalmazása, mondjuk, a Könyvtár 2.0, aztán a 3.0 meghonosodása? Egyáltalán - és ez akár mottója is lehetne a mostani mondanivalónak - a helyismereti bibliográfiai adatbázisok nem szorítják-e vissza, netán nem teszik-e feleslegessé a nyomtatott összeállításokat?

Előrebocsátanám, még pontosabban megismételném, hogy képtelenség lenne mindezzel érdemben foglalkozni. Az úgynevezett folyosói beszélgetések és a majdani sajtóközlemények viszont alkalmat adhatnak a megvitatásukra. Úgy láttam, az utolsó kérdés lehet a további eszmefuttatás többfelé mutató kiindulópontja. Tudom, kutatóként persze hogy tudom, nagyon jó lett volna ezúttal is előzetes vizsgálódást folytatni a tárgykörben (mint két éve a győri konferencia előtt), a felkészülési idő rövidege azonban ezt nem engedte meg. Nem hivatkozhatom egzakt adatokra, nem vállalkozhattam használói felmérésre, még az írásban közölt bírálatok összegzéséről is le kellett mondanom. Ezért részben a korábbi eredményekre, részben az elmúlt esztendőben megjelent és általam ismert lokális bibliográfiák tanulságaira, részben a különféle fórumokon elhangzott szakmai megnyilatkozásokra - vagyis meglehetősen szűk és még inkább ingatag bázisra támaszkodva - kellene kísérletet tenni valamelyest

elfogadható következtetések levonására. Megállapításaink tehát szükségszerűen bizonytalanok, a meggyőzőbb válaszokat a jövőtől várhatjuk.

Az mindannyiunk által könnyen belátható tény, hogy a bibliográfiai adatbázisok megjelenése, elterjedése az utóbbi időben hazánkban is felgyorsult. Rögtön szögezzük le: a könyvtári online katalógusok, amelyeknek a száma örvendetesen megszorodott, a mostani megközelítésben (tehát elvileg) kívül esnek ezen a fogalmi körön, bár tagadhatatlan, hogy - főként a helyismereti cikkeket feltáró katalógusok - bibliográfiai funkciót is ellátnak. S ha már itt tartunk, célszerű röviden kitérni egy korábban megpendített problémára, nevezetesen a lokális és a nemzeti bibliográfia kapcsolatára. Jó ideje a magyar nemzeti bibliográfia kurrens szériái (ágazatai) elektronikusan készülnek, ma már csak online érhetőek el. A kötelempéldány-szolgáltatás eléggé nem kárhóztatható hézagai és bizonyos, szintén vitatható válogatási szempontok érvényesítése miatt a feltárás nem teljes. A helyismereti bibliográfiai adatbázisok ezen a téren mindenképpen kiegészítő szerepet töltenek be, hozzájárulnak a frissen közreadott könyvek, az új periodikumok és a hangzó-képes dokumentumok teljesebb regisztrációjához. Különösen gyakori eset, hogy a helyi lapok (vagy egyes számaik) nem jutnak el a nemzeti könyvtárba, ily módon a fővárosi, megyei vagy más önkormányzati könyvtárak periodikumkatalógusából vagy más lokális bibliográfiai adatbázisokból tájékozódhatunk felőlük. Szép reményekkel tekintünk és tekintünk a HUMANUS adatbázis elé, hiszen a gyűjtőkörébe, a humán tudományok közé bekerült a helytörténet, és örömmel látjuk, hogy ebben a csoportban is ütemesen növekszik a rekordok mennyisége. Ugyanakkor tudatában kell lennünk annak, hogy a lokális közlemények jelentékeny hányada kívül marad, hiszen azok nem tartoznak a szűken értelmezett társadalomtudományok kategóriájába. S ami kívül marad, annak a számbavétele a helyismereti bibliográfiák feladata. A lokális összeállítások sok mindent pótolhatnak a retrospektív magyar nemzeti bibliográfia hiányaiból is, hozzájárulhatnak a magyar nemzeti kultúra írott örökségének számbavételéhez. Szembeötlő példa erre a megyei sajtóbibliográfiák sorozata.

Ha már a retrospektív jegyzékekre terelődött a szó, önkéntelenül eszünkbe jut, hogy mind a nemzeti, mind a helyismereti bibliográfiai termésben sajátos helyet foglalnak el a CD-ROM-ok és a DVD-k; létük, tartalmuk elemzése külön és érdekes feladat lehetne. Mint ahogy felvethető egy másik izgalmas kérdés is: a számítástechnika rohamos fejlődésének sodrában lesz-e ezeknek a formátumoknak jövője? Nem volna szabad elfeledkeznünk a régebbi címjegyzékek reprint kiadásairól sem, amelyeknek a helyét esetleg a digitalizált változatok vehetik át. Kérdés, valóban átveszik-e? Lesz-e igény és elszánás a hajdani összeállítások újbóli, immár elektronikus közzétételére?

Némelyek kissé csodálkozva, mások magától értetődő fejleményként konstatálják, hogy változatlanul napvilágot látnak nyomtatott bibliográfiák is. Köztük igen terjedelmes és magas színvonalú alkotások, olyan munkák, amelyek metodikailag is tovább gazdagították a hazai bibliográfiai irodalmat. Elnézést kérve a lokális összeállítások többi szerzőjétől és kiadójától, mindössze négy bizonyító példára szorítkoznék: 2005-ből Kéglí Ferenc Életrajzi források a helyismereti tájékoztatáshoz című válogatott, annotált jegyzékére, 2007-ből Gyuris György mintaszerű összeállítására Bálint Sándor szegedi tudós munkásságáról, 2008-ból pedig két testes kötetre, Surján Miklós Pécs bibliográfiája 1960-2005 című opusára és A Jászság könyvészetére (az utóbbit Gulyás Erzsébet szerkesztette és a részdokumentumok sokaságát vonultatja fel). Igencsak kedvező kritikai visszhangot váltottak ki, és bárki, aki kézbe vette, használta ezeket, meggyőződhetett értékeikről.

Vajon mivel magyarázható, hogy az elektronizáció bűvkörében alig csökkent, csökken a nyomtatott bibliográfiák varázsa? Igaz, ezeket ma már számítógépes szöveg- vagy kiadványszerkesztővel állítják elő, kihasználva a tipográfiai lehetőségek széles sávját. Komputerral készülnek a mutatók, a borítók, de hát mindez csak formai segítség, eszköz. A

mágikus erő hat, annak ellenére, hogy mind a retrospektív, mind a kurrens bibliográfiai adatbázisok előnyei kétségbevonhatatlanok. Villantsunk fel ezek közül néhányat. Az adatbázis dinamikus: bármikor módosítható, rekordjai, adatai javíthatók, kiegészíthetők, új tételek iktathatók be. Az információk keresése általában gyorsabb. Ha az indexfájl megfelelő, egyszeri feldolgozással többféle, több szempontú visszakeresés válik lehetővé; kiküszöbölhető a szerkesztés gondja. Amennyiben az adatbázis interneten elérhető, a nap huszonnégy órájában bárhol hozzáférhető, ráadásul egyidejűleg többen is használhatják. Technikailag megoldható az adatok letöltése, kinyomtatása. Ígéretes kísérletek folynak a web 2.0 alkalmazására, vagyis a használók bevonására a bibliográfiák építésébe, szerkesztésébe. S akkor még nem is említettük a csaknem korlátlan terjedelmet, amely voltaképpen csak a szerver kapacitásától függ. Közismert, hogy az adatbázisok összekapcsolhatók, akár a könyvtárak között is, vagy könyvtáron belül például az életrajzi és bibliográfiai adatbázis mintegy biobibliográfiai segédletként. Felbecsülhetetlen esély, hogy a webes megjelenítés tételei (rekordjai) az áttekinthető és látványos formák mellett közvetlen hipertexthivatkozásokat is tartalmazhatnak, vagyis a linkekre kattintva a dokumentumok teljes digitalizált szövege előhívható. Bizonyos, hogy a sor folytatható...

Visszatérve az iménti kérdésre: feltételezhető, sőt csaknem bizonyosra vehető, hogy a nyomtatott bibliográfiáknak a hagyomány rendkívüli erején túl is vannak olyan tulajdonságaik, amelyek miatt a könyvtárak és más kiadók ragaszkodnak, a használók pedig rendületlenül vonzódnak hozzájuk. S most újból idekíváncozik egy észrevétel: érdemes lenne közelebbről szemügyre venni, netán statisztikailag is kimutatni, hogy a könyvtárak mellett vagy velük együtt milyen szervezetek, intézmények stb. vállalkoznak a helyi bibliográfiák közzétételére, finanszírozására. Csupán ízelítőül itt is idézhetjük az előbbi négy példát: Kégli Ferenc összeállítását a Könyvtári Intézet, a Bálint Sándor-bibliográfiát két alapítvány (a Historia Ecclesiastica Hungarica és a Múzeumi Tudományért), a pécsi kötetet a Pécs Története Alapítvány adta ki, a jászági könyvészetet a helybeli Városi Könyvtár és Információs Központ, valamint a Jászok Egyesülete bocsátotta az érdeklődők rendelkezésére. A papír alapú helyismereti bibliográfiák megszületésének egyik jól érzékelhető indítéka a különféle helytörténeti-helyismereti tanulmánykötetek, a konferencia-anyagok, a települési és tájföldrajzi monográfiák, sajtótörténeti dolgozatok, a helyi személyiségekről írt életrajzok stb. közreadása. Úgy látszik, e kiadványok szervezői és kiadói - önkormányzatok, alapítványok, múzeumok, levéltárak, egyesületek, felsőoktatási intézmények, közép- és általános iskolák, vállalatok stb., no meg természetesen a könyvtárak - egyre gyakrabban érzik úgy, hogy a tartalmat a további tájékozódáshoz elengedhetetlen vagy az előzményeket tételesen rögzítő címjegyzékkel kell feldúsítani. Túlzás nélkül mondhatjuk tehát, hogy a helytörténetírásnak és a biográfiai irodalomnak szüksége van a lokális bibliográfiákra. Régi szokás a periodikumok éves vagy ciklusonkénti, ritkán teljes retrospektív repertóriumának publikálása. Akárcsak az intézményi évkönyvekben a munkatársak közleményeinek, előadásainak regisztrációja. Rendszerint könyvtárosokat bíznak meg ezzel a feladattal, ám időnként a szóban forgó témakör szakemberei is közreműködnek; ideális eset, ha a könyvtáros egyúttal a szakterület kutatója is.

Mindenképpen örvendetes, hogy a rejtett bibliográfiák aránya növekszik. S itt szintén engedjenek meg egy közbevetést: rejtett bibliográfián nem a különböző írásművekben hivatkozott, felhasznált irodalom listáját értem (a tág felfogásba nyilván ez is belefér), hanem az önálló szellemi alkotásnak minősülő összeállítást. Márpedig egy-egy ilyen bibliográfia gyakorta a könyv többi közleményével egyenértékű produktum, nem egyszer teljességre törekvő és azt megközelítő számbavétel, minden további kutatás megkerülhetetlen kiindulópontja, netán ösztönzője. Igaz ez a folyóiratok és évkönyvek rejtett repertóriumaira is.

És különösen igaz a könyvtáraink által gondozott és folyóiratokban, évkönyvekben megjelenő kurrens helyismereti-helytörténeti bibliográfiákra.

Érdekes színfoltot képeznek a palettán a még mindig népszerű helyismereti-helytörténeti ajánló bibliográfiák. Ha eltekintünk a kifejezetten alkalmi jellegű szórólapoktól, akkor is változatos a kép: párleveles rölapok, egy-kétíves füzetek, akár száz oldalig is terjedő kötetek egyaránt akadnak közöttük. Tartalmilag még nagyobb a tarkaság: történelmi (város- és községtörténeti, iskolai, egyesületi stb.) évfordulókra, jeles személyiségek helyi kultuszának ébrentartására, környezet- és természetvédelmi célokkal és sok egyéb szándékkal készítenek ajánló jegyzékeket. A könyvtárak és más közreadók meglehetősen sok időt, energiát és pénzt fordítanak a létrehozásukra, és joggal vetődik fel a kérdés, milyen haszonnal? A szakmabeliek kételyei számtalanszor igazolódni látszanak. Mindazonáltal olykor ezek között is rábukkanhatunk hézagpótló, időtálló munkákra.

Külön, egy ideig átmenetileg fogyatkozó, újabban ismét bővülő csoportot alkotnak a kötet alakban megjelent, a szaknyelvi terminológiában önállónak nevezett nyomtatott bibliográfiák; a fejtegetéseim korábbi szakaszában felhozott konkrét példák is innen valók. Különállásukat elsősorban a formai és többnyire - terjedelmük révén - a mennyiségi érvekkel szoktuk indokolni. Persze, a mennyiségi mutató csak kemény megszorításokkal lehet mérvadó, hiszen ki vitatná, hogy egy-egy kisebb volumenű rejtett címjegyzék tartalmi értékei vetekedhetnek a könyvformát öltött, akár több ezer tételt számláló társáéval. A döntő, meghatározó tényező a minőség. Megelégedéssel tölthet el bennünket, a helyismereti tevékenység munkásait, és a helyismereti könyvtárosok szervezete által 2000-ben, majd 2007-ben lebonyolított reprezentatív használói felmérések is ezt igazolják, hogy a kutatás és a tájékoztatás igényeit leginkább a kötetalakú, ha úgy tetszik, önálló bibliográfiák szolgálják. Szeretnénk hinni, hogy a hazai helyismereti bibliográfia közelmúltbeli fejlődésének ez az egyik jellemző jegye. Szinte bizonyosan állíthatjuk, hogy ezek a helyismereti-helytörténeti bibliográfiai irodalom igazán tekintélyes, a partnerszakmák és a kutatók által is egyértelműen elismert, megbecsült darabjai. Mind nagyobb hányaduk megfelel az alapvető elvárásnak, a tudományosság igényének és kritériumának, ennél fogva hosszabb távon, akár örökre nélkülözhetetlen segédlete lehet a kutatásnak és a gyakorlati munkának.

Egy részük teljességre törekvő összeállítás. Ilyenek a továbbra is napvilágot látó repertóriumok; ráadásul két évvel ezelőtt Borsos Attila és az Országos Széchényi Könyvtár jóvoltából megjelent Kertész Gyula hajdani úttörő vállalkozásának, az egyedi repertóriumok jegyzékének méltó folytatása, kiegészítése. (Várjuk bővített változatát, amely elektronikus adathordozón kerül forgalomba.) Újraélednek, kiegészülnek a már említett megyei sajtóbibliográfiák. Mivel a legfrissebb közleményekről tájékoztatnak, sűrűn forgatott segédeszközök a kurrens helyismereti-

helytörténeti könyvészetek, cikkbibliográfiák. A retrospektív összeállítások közül az életrajzi bibliográfiákkal szemben már-már magától értetődő követelmény, hogy egyfelől az adott személy alkotásainak, másfelől a róla és műveiről közölt írásoknak (esetleg képeknek, hangfelvételeknek, filmeknek) mindegyikét számba vegyék. Jellegzetes példa erre Gyuris György két füzete Bálint Sándorról, illetve Vekerdi Lászlóról (most pedig Erdei Ferenc életművén dolgozik). Izgalmas próbálkozásnak ígérkezik a gyulai városi könyvtár évfordulós Erkel Ferenc-bibliográfiája, amely a kották lelőhelyeit tartalmazza majd. Adott körülmények között más műfajok művelői is szorgalmazzák a teljességet. Tavaly került az érdeklődők kezébe A Jászság könyvészete, amely - mint szó esett róla - a részdokumentumok, sőt a szórványinformációk feltárását is megcélozta, és ezáltal számos hazai könyvtár figyelmét felhívhatja eddig mellőzött, mert ismeretlen kiadványokra.

A lokális bibliográfiák másik része válogatott jegyzék. Szerencsére a szelekció általában abban az értelemben történik, ahogy azt az elméleti-módszertani irodalom szigorúan előírja.

Vagyis a teljesből válogatnak vagy dokumentumféleségek szerint, vagy tematikai megfontolásból, vagy kronológiai elhatárolással, olykor az értékszempontot előtérbe állítva. Komoly eredményként könyvelhetjük el, hogy ma már csak elvétve találkozunk olyan kötetekkel, ahol az alcímben a "válogatott" jelző voltaképpen az anyaggyűjtés mulasztásait, hiányosságait leplező álca. A helyes megoldásra kitűnő példa Surján Miklós városbibliográfiája. Merész döntéssel kizárólag a Pécsről 1960 és 2005 között megjelent publikációk adatait közli, ám így is hétezer négyszáz tétel fölött van a végső szám (amelyben több mint százoldalnyi mutató könnyíti meg az eligazodást). A válogatás szempontjait a bevezetés aprólékosan és világosan ismerteti, a gyűjtőkörből kizárt dokumentumféleségek pontos felsorolásával együtt. Hasonlóképpen gondos felvilágosítást kapunk Kégli Ferencnek a regionális és lokális életrajzgyűjteményekről készített bibliográfiai adattárában. Mellesleg ebből a tételek, még inkább az annotációk megalkotásának módszerét, formáját is elmélyült tanulmányozásra ajánlhatjuk.

Első hallásra nyilván meglepőnek tűnő állítás, amely szerint a lokális bibliográfiák - akár önállóan, akár rejtett módon jelentek meg - nyomtatott formában rendszerint könnyebben megtalálhatók, mint az internet hatalmas információhalmazában. A helyismereti-helytörténeti adatok esetében a bibliográfia egyik ősi funkciója, a felmutatás vagy egy még erőteljesebb igekötővel, a megmutatás - idegen szóval a reprezentáció vagy a demonstráció - ez idő szerint papír alapú megjelenítésben hatékonyabban érvényesül. Könyvként vagy könyvben, folyóiratban az érdeklődők hamarabb felfigyelhetnek az adott helyre, az adott helyről közzétett, hozzáférhető irodalomra. Nem feledhetjük azt sem, hogy a nyomdai előállítás sokunk szemében a szellemi és fizikai maradandóság érzetét, élményét kelti. Ezerféle tapasztalati adalék bizonyítja, hogy a nyomtatott bibliográfiák eredményesen járulnak hozzá a helyismereti tevékenység egyik legfontosabb rendeltetésének kiteljesedéséhez, jelesen a lokálpatrióta tudat és érzés kialakításához, elmélyítéséhez. A pécsi bibliográfia köszöntőjében is erről olvashatunk (Ujvári Jenő tollából): "Nagy segítséget nyújthat a helyi társadalom közösségeinek tájékoztatásában, a lokálpatrióta városi polgári identitástudatának erősítésében, ismereteinek elmélyítésében." Mintha erre rímelve Kégli Ferenc elmélkedése az életrajzi források egybegyűjtésekor: "egy adott régióhoz, tájhoz, megyéhez, településhez kötődő jeles személyiségek Panteonjának közreadásával, a személyiségek életének megismertetésével elősegíthetjük a lokálpatriotizmus érzésének elmélyülését." És ha szabad saját magamat idéznem, a jászberényiek nagyszerű könyvészetét szintén ezzel a képletes és az imént pedzegetett maradandóságra utaló recenzió-címmel igyekeztem méltatni: "A lokálpatriotizmus bibliográfiai emlékműve."

Bár az első mondataim egyikében azt jeleztem, hogy metodikai problémákkal nem óhajtok foglalkozni, egy kivételt mégis tennék. S ez a kivétel az autopszia ügye. A helyismereti bibliográfiáknál fokozott követelmény a leírandó dokumentum kézbevétele, a tételek (rekordok) leendő adatainak tüzetes ellenőrzése. Sűrűn hangsúlyozzuk, az oktatásban is nyomatékosítjuk, hogy ennek hiánya csak különleges esetekben tolerálható, és ilyenkor jelezni kell a bibliográfiai leírásban vagy mellette, alatta. Hiszen a bibliográfia egyik legfontosabb - ha nem a legfontosabb - funkciója az azonosítás, és ez csakis akkor teljesülhet maradéktalanul, ha a közölt adatok pontosak, hitelesek. Mostanság, és éppen az elektronikus adatbázisok terjedése kapcsán figyelhetünk fel arra a nemkívánatos jelenségre, hogy a bibliográfusok - főleg a kezdők - olykor elfeledkeznek e fontos elv, az autopszia alkalmazásáról. Ez fakadhat jóhiszeműségből, azaz tökéletesen megbíznak a bibliográfiai adatbázisok információiban. Valójában így sem menthető, mert bárhol előfordulhat elírás, rosszabb esetben mulasztásból eredő hiba, vagy éppen a korábbi rekordalkotás során felderíthetetlen adat maradt ki. Más természetű botlás, amikor az összeállító a különböző adatbázisokból átvett információkat nem egységesíti.

Mondandóm végére hagytam még a megválaszolendő kérdést: meddig élnek, élhetnek egymás mellett a helyismereti bibliográfiai adatbázisok és a nyomtatott lokális bibliográfiák? Töredelmesen beismerem: hiába várnak tőlem feleletet. Tulajdonképpen az állásfoglalás kényszere sem valós. Megítélésem szerint egyelőre nem kell a nyomtatott bibliográfia vagy a bibliográfiai adatbázis alternatívája között választani. Mint a közelmúlt és a jelen is mutatja, most még az "és" kötőszó a helyénvaló. Úgy vélem, majd a könyvtári, bibliográfiai, kutatói, használói gyakorlat eldönti, meddig lesz szükség papír alapú segédletekre. Feltételezésem szerint ez sok mindentől függ: a pénzügyi lehetőségektől, a kiadói szándékoktól, a használói igényektől, a bibliográfusok felkészültségétől stb. Bármit is hoz a sors, kíváncsian várjuk a közeljövő fejleményeit.

* "A bibliográfiakészítés mai helyzete" címmel elhangzott 2010. július 7-én Jászberényben, az MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének XVII. Országos Tanácskozásán.